

Kmetijski tehnološki center

Problemi in cilji

Vipavska dolina ima zaradi ugodne lege in mediteranskega podnebja daljše obdobje razmer primernih za obdelavo kmetijskih zemljišč. Reka Vipava s pritoki, pa je v dno doline skozi stoletja odlagala rodovitno prst in napajala porečje z vodo. Zaradi naravnogeografskih pogojev, se je na tem območju kmetijstvo razvilo v večji meri kot v njegovi okolici. Kmetije so se tu od zmenj med seboj povezovale, ustanavljali šole in zadružništva ter se na ta način podpirali. Problemi razvoja kmetijstva na tem območju izhajajo iz obdobja po drugi svetovni vojni, ko so zemljišča močno preoblikovali s pomočjo komasacij in hidromelioracij. Zemljišča se danes srečujejo s sušami, vetrono erozijo in z močno izrabo kvalitete prsti. Poleg tega se kmetije srečujejo tudi s problemi na področjih kmetijske politike, nekonkurenčnosti na evropskem trgu zaradi slabše izobrazbe in nedostopnosti do najodobnejših tehnik kmetovanja.

Programska rešitev obstoječih razmer v kmetijstvu je vzpostavitev Kmetijskega tehnološkega centra, organizacije, ki bi skrbela za naslavljanje aktualnih problematik in razvoj te dejavnosti.

Idejni projekt Kmetijskega tehnološkega centra za lokacijo predlaga kompleks ruševin ob izviru Hublji, kjer se je nekoč nahajal mlin in obrat predelovanja železa - Fužine. Te se nahajajo ob izviru reke Hublji in so od Ajdovščine - drugega največjega mesta v Vipavski dolini, oddaljene 1 km. Prav tako pa je območje enakomerno oddaljeno od obstoječih njiv, polj, vinogradov, sadovnjakov in pašnikov, ki se raztezajo po dolini med Razdrtim in Novo Gorico, kar omogoča uravnotežen dostopnost okoliskih prebivalcev do novega centra. Območje Fužin je zgodovinsko zaznamovano z večkratnim dodajanjem novih objektov po katerih so se pojavile potrebe, s ponovno uporabo objektov in z delitvijo posameznih stavb na specifično programsko funkcijo. Območje definira tudi orientacija glede na obstoječi teren (dva naravna platoja, postavljena vzporedno en nad drugim na strmem pobočju desnega brega Hublji), neposredna bližina vodnega vira in naravni vpihi vetra, ki sta bila pogoj za nastanek in delovanje fužin na tem mestu. Posledica delovanja ki je vidna še danes, pa je preoblikovanje terena zaradi nasipanja žlindre, odpadnega materiala v neposredno okolico. Programsko in urbanistično jih torej zaznamuje nenehno spreminjanje.

Projekt širše predstavi Fužine ob Hublju kot referenčni primer za prenovo ostalih mlinov, ki bi lahko z dodatnimi programi podpirali razvoj kmetijstva na Vipavskem.

Fužine ob Hublju

1	Leto delovanja	1961 - sredina 18. st.
2	Reka	Hubelj, pritok reke Vipave
3	ZVKD zaščiten objekt	Da
4	Kontekst	Kompleks stavb ob izviru Hublji
5	Etaznost	P, P+1, P+2
6	Površina zemljišča/parcele	6430 m ²
7	Lastnik	Občina Ajdovščina
8	Stanje	Delno porušeno, delno neobranjeno
9	Konstrukcija objekta	Kamen
10	Materiali	kamen, les, kovina

Mlin in fužine - obstoječe stanje

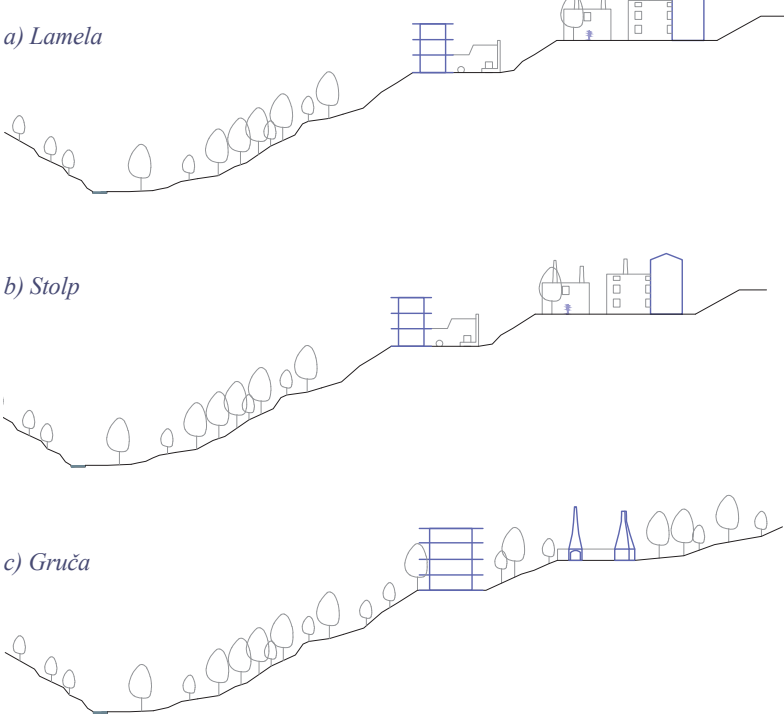

Zasnova in koncept

a) Odnos med obstoječim in novim

Projekt predvdi ohranjanje obstoječega stanja, in izpostavi območja spodnjih in zgornjih ruševin kot zadnje in najpomembnejše območje na poti obiskovalcev. Ruševine očistim in uredim, medtem ko obstoječi stanovanjski objekti, ki je bil zgornji kasneje obnovim in v njih vstavim nov program. Pot preko zgornjega in spodnjega platoja obiskovalca vodi do zadnje postaje - ruševin, ki so izpostavljene kot najpomembnejši in bistven prostor tega območja. Obiskovalci se tu ustavijo ter začutijo sledi preteklosti. Novi, pavilionski objekti so prijeti na obstoječo pot in s postavitvijo usmerjajo poglede obiskovalcev proti ruševinam in dolini.

b) Postavitev stavb po prerezu

c) Nov program

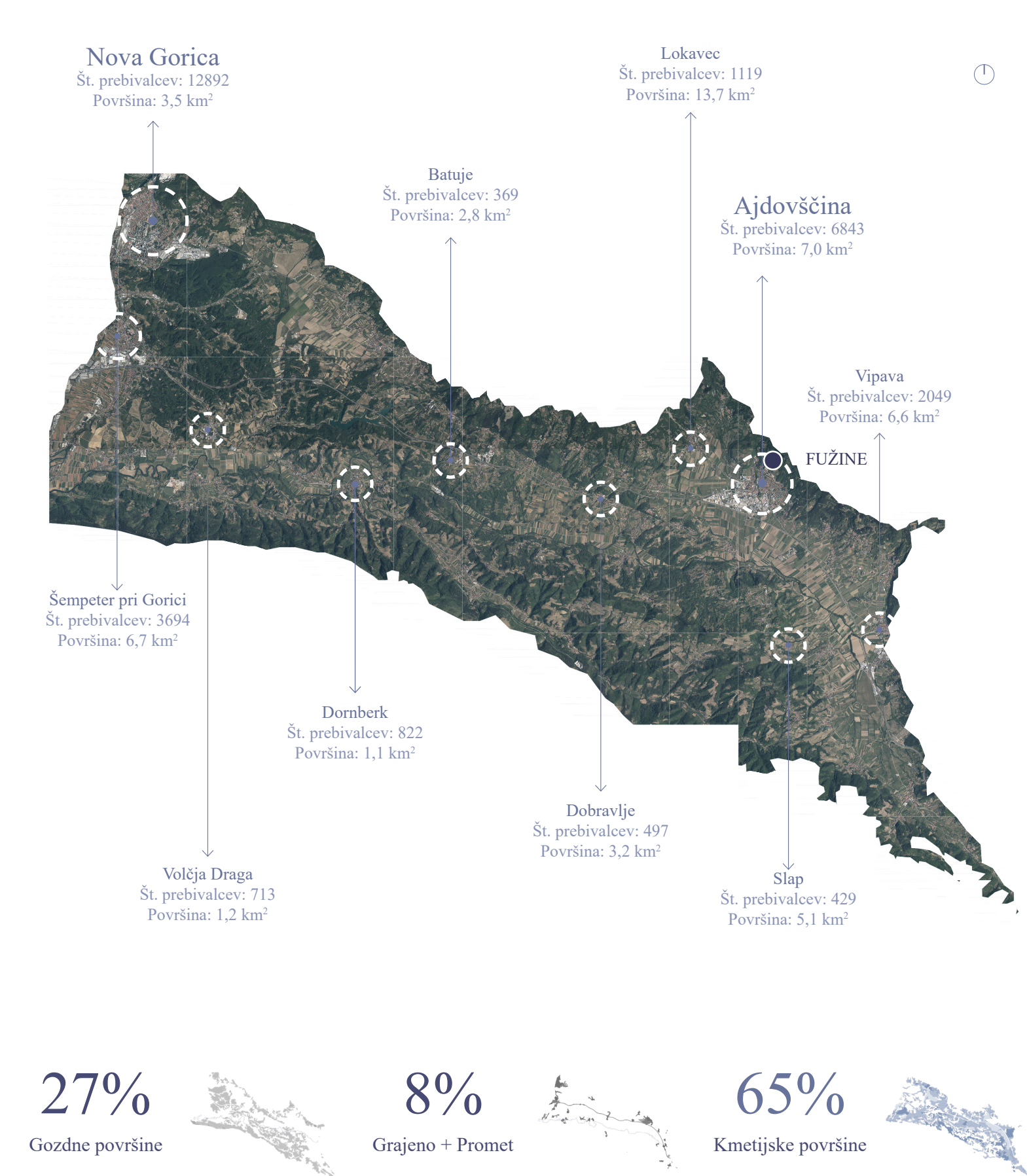
Celoten razpršeni kompleks je namenjen združevanju, podpori in razvoju kmetijstva v Vipavski dolini. Programsko vključuje prostore za delo in razvoj, laboratorije, predstavitevne prostore in prostore za kratkotrajno bivanje obiskovalcev. Namenjen je uporabi kmetom, raziskovalcem, študentom, podjetnikom, in drugim strokovnjakom v kmetijski industriji. Hkrati pa nudi možnost sodelovanja v širšo javnost. Obiskovalci kot so na primer skupine študentov, dijakov, znanstvenikov, gostujočih predavateljev in raziskovalcev, pa lahko tu začasno živijo in se izobražujejo, oziroma predajajo svoje znanje domačinom.

Sprehod med ruševinami po novi ploščadi

Idejna zasnova prenove Fužin nad Ajdovščino

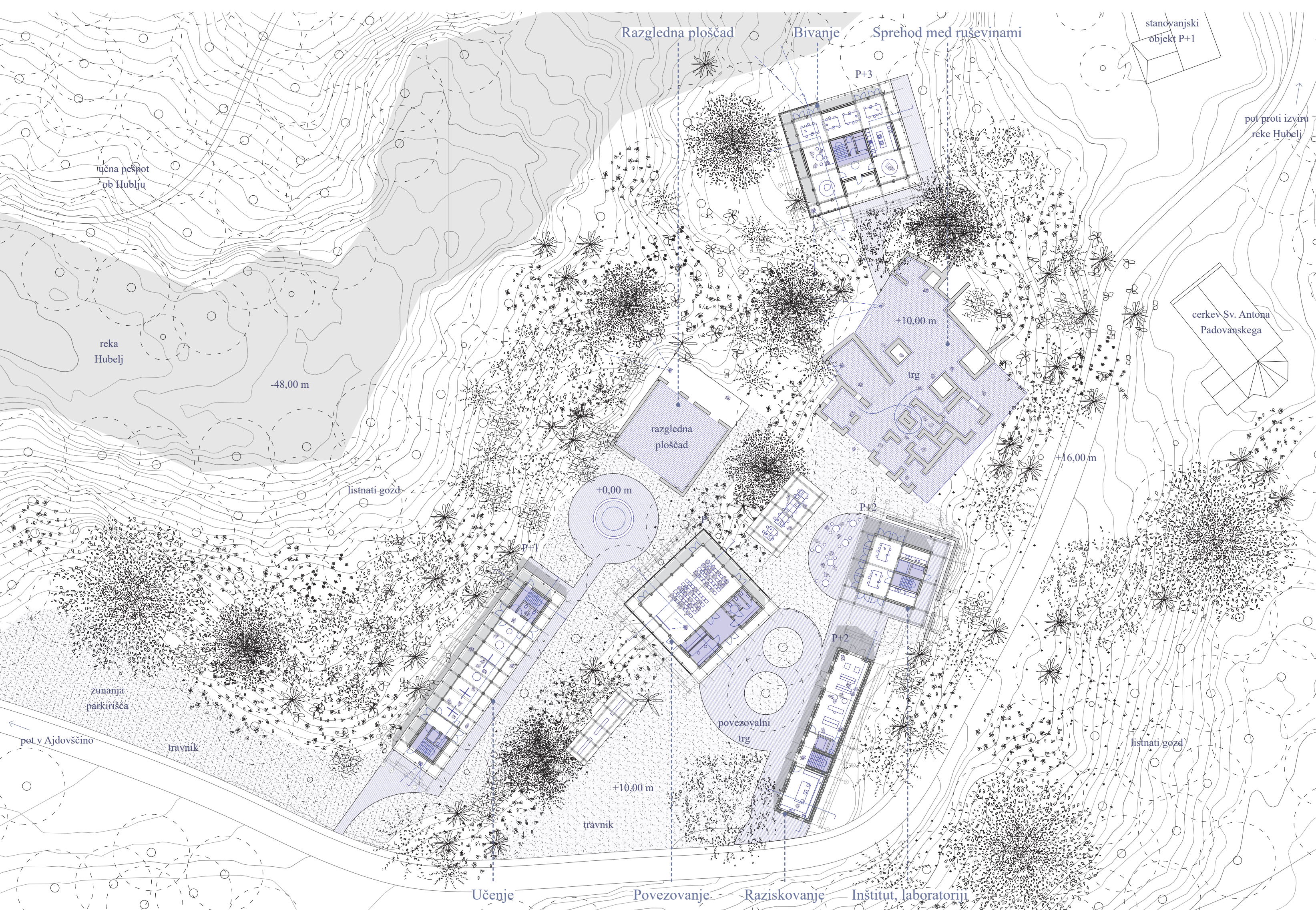
Vipavska dolina - večja mesta + lokacija projekta

Prerezi

Tloris parterja

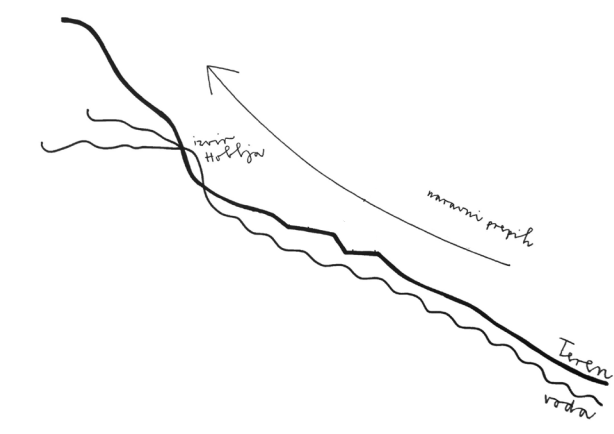
Avtorica: Monika Kobal, mentor: doc. Rok Žnidaršič, somentorica: Katarina Čakš. Leto vpisa: 2016, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za Arhitekturo, junij 2023

Razgledna ploščad ob starem mlinu

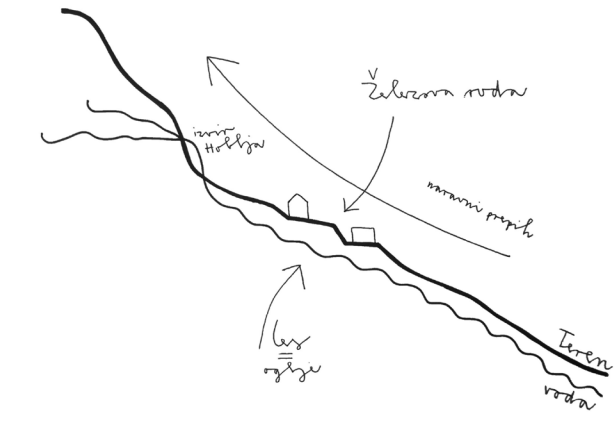

Delovanje Fužin:

Naravni geografski pogoji:

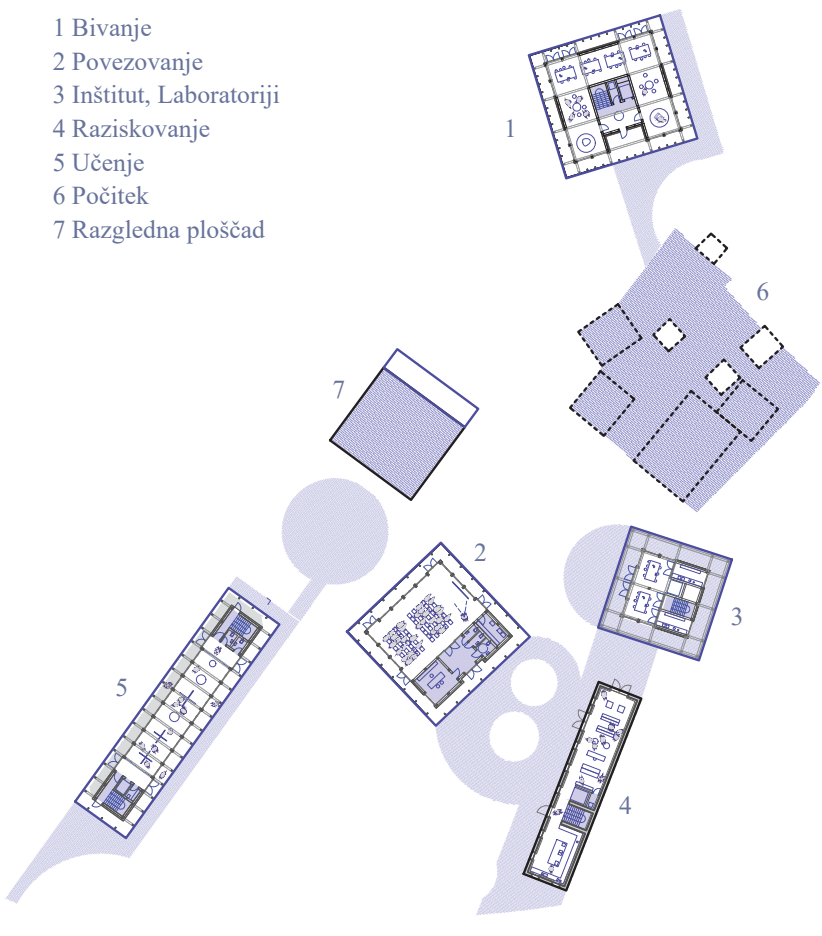

Formiranje fužinarskega naselja:

Programska shema

- 1 Bivanje
- 2 Povezovanje
- 3 Institut, Laboratorij
- 4 Raziskovanje
- 5 Učenje
- 6 Poštnik
- 7 Razgledna ploščad

Pogled iz ceste na vstopni trg z dvorano, knjižnico in inštitutom.

Zasnova fasade

Fasada novih objektov je zasnovana kot lahka struktura horizontalnih plošč in vertikalnih stebrov, ki vizualno, materialno in zaznavno negira obstoječe fasade ruševin. Odprtine v novih objektih so izrazito večje, konstrukcijska zasnova pa dikтира filigranskost in lahkost, ki je v nasprotju s težko in monumentalno podobo obstoječih fasad ruševin z majhnimi odprtinami. Dvojnost objektov razširi in utrdi človekovo nasprotno doživljanje obstoječega in novega prostora.

obstoječe ruševine

novi objekti

Zasnova notranjih prostorov

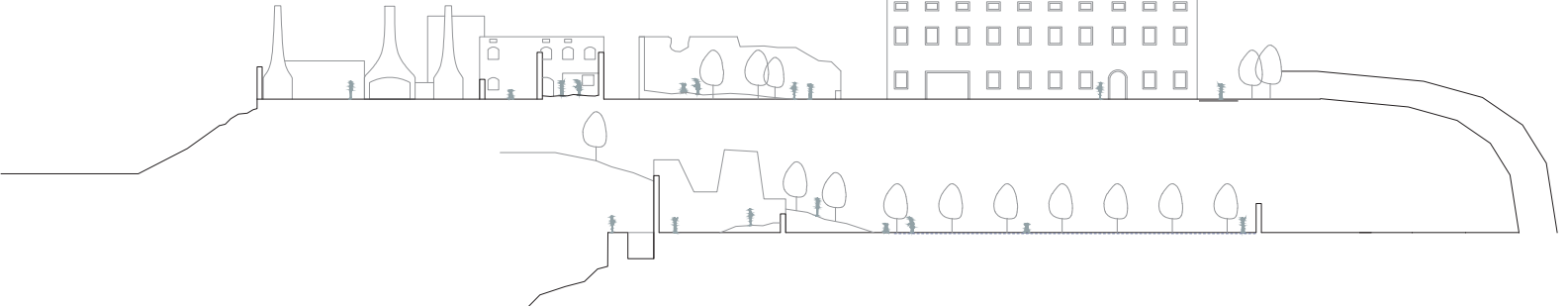
Sprehod preko novih objektov deluje kot tranzitor med zunanjim in notranjim prostorom. Po prerezu so novi objekti preko zunanjih gankov in teras razdeljeni na zunanji, polodprti in notranji prostor. Zasnova obiskovalca, ki vstopa v novi paviljon, je tako popolnoma drugačna od sprehoda preko ruševin, kjer obstoječi težki zidovi povzročijo ostrški prehod v notranjost. Novi objekti zato programsko služijo delu, bivanju in razvoju, medtem ko so ruševine namenjene počitku in kontemplaciji.

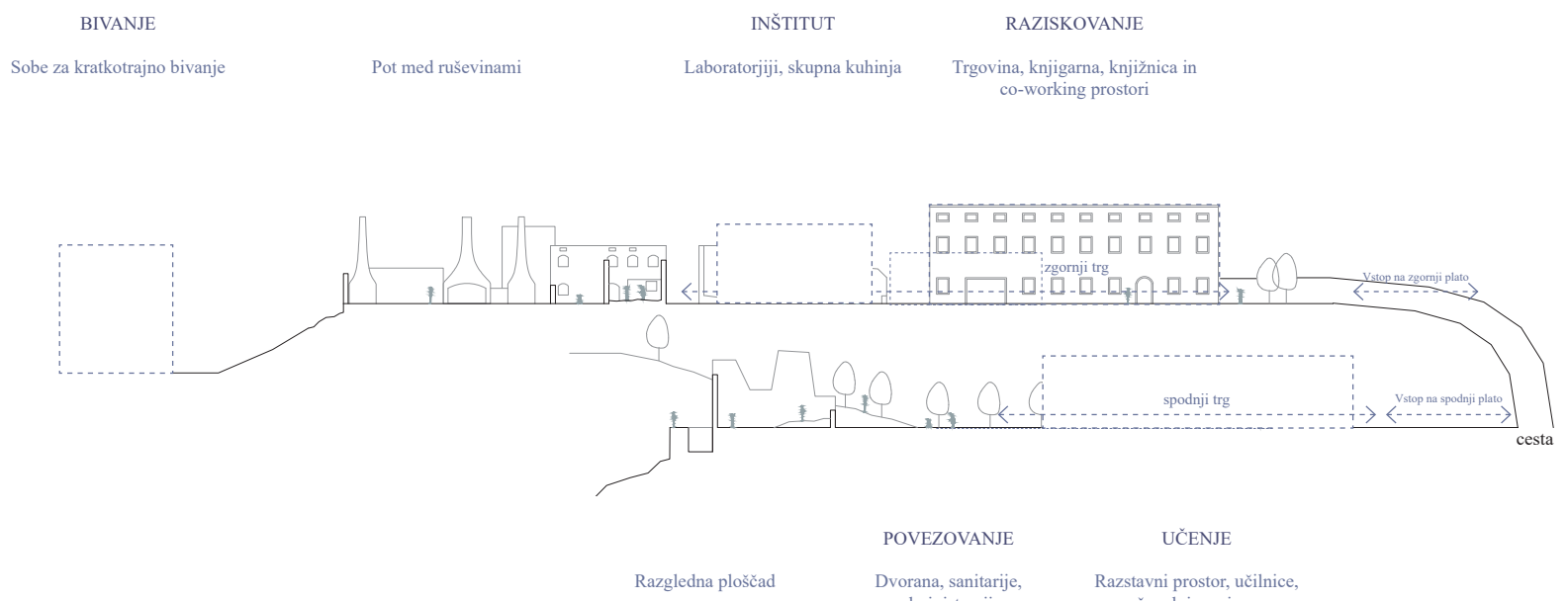
prehod preko ruševin

prehod preko novih objektov

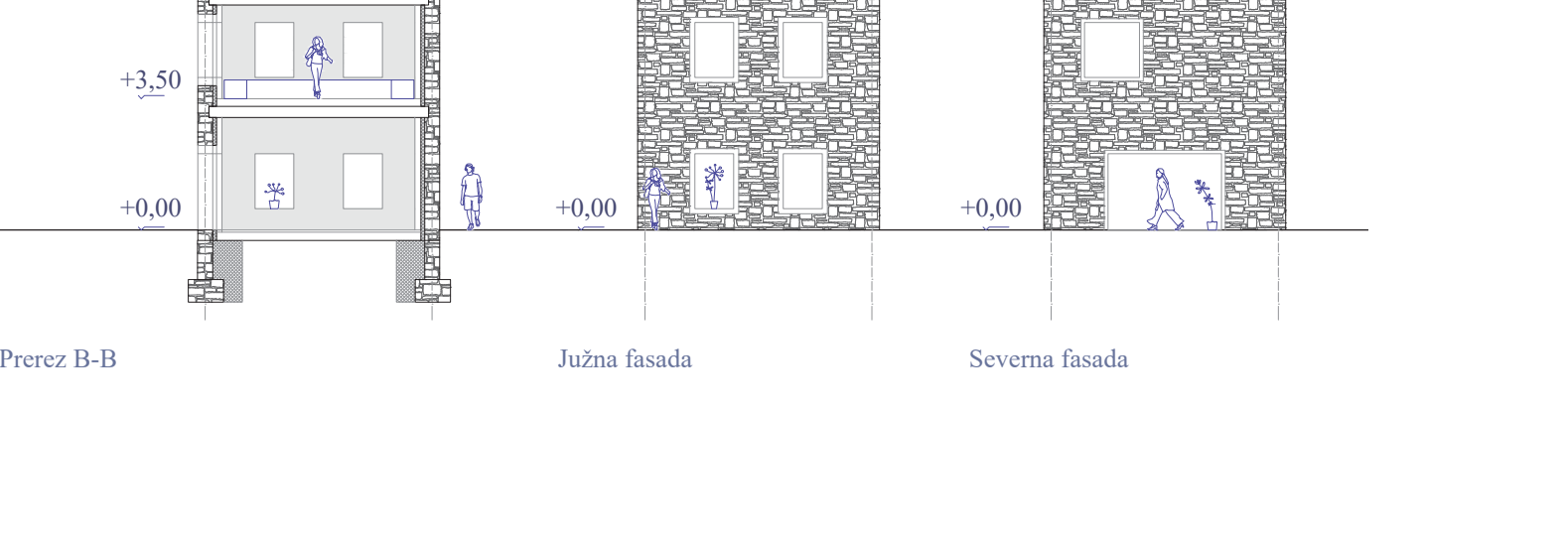
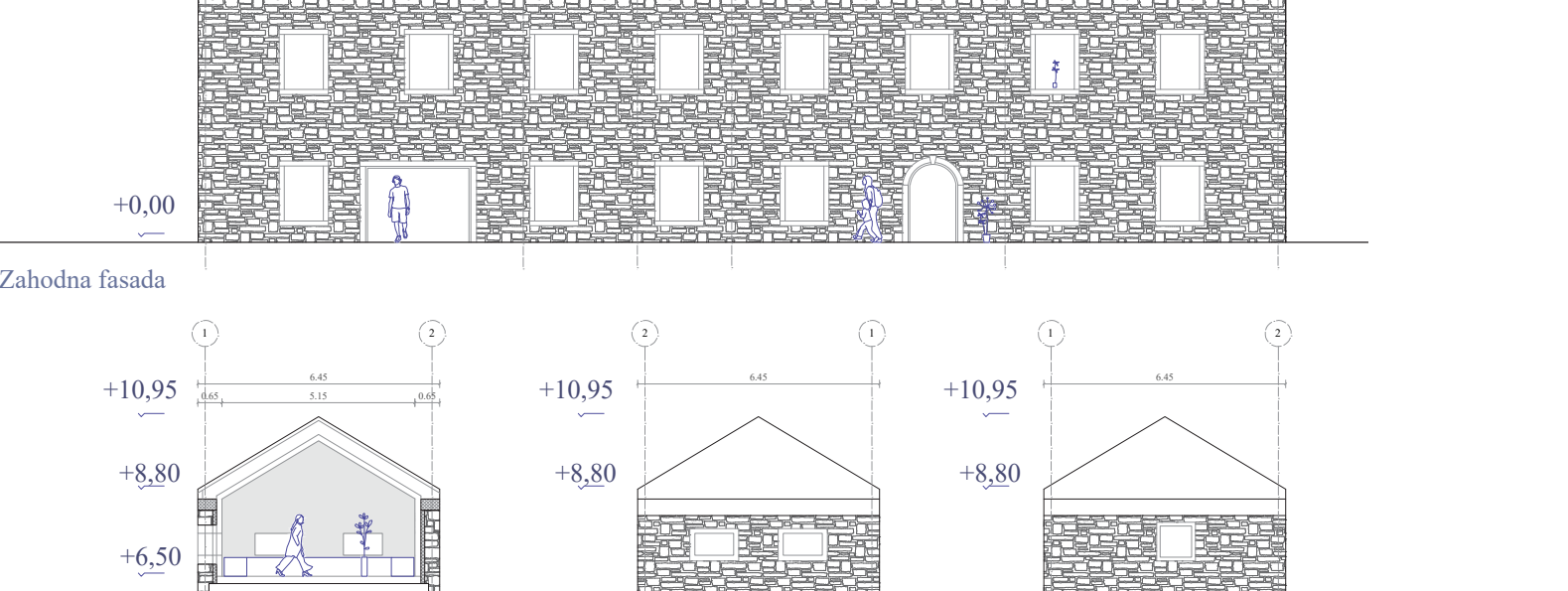
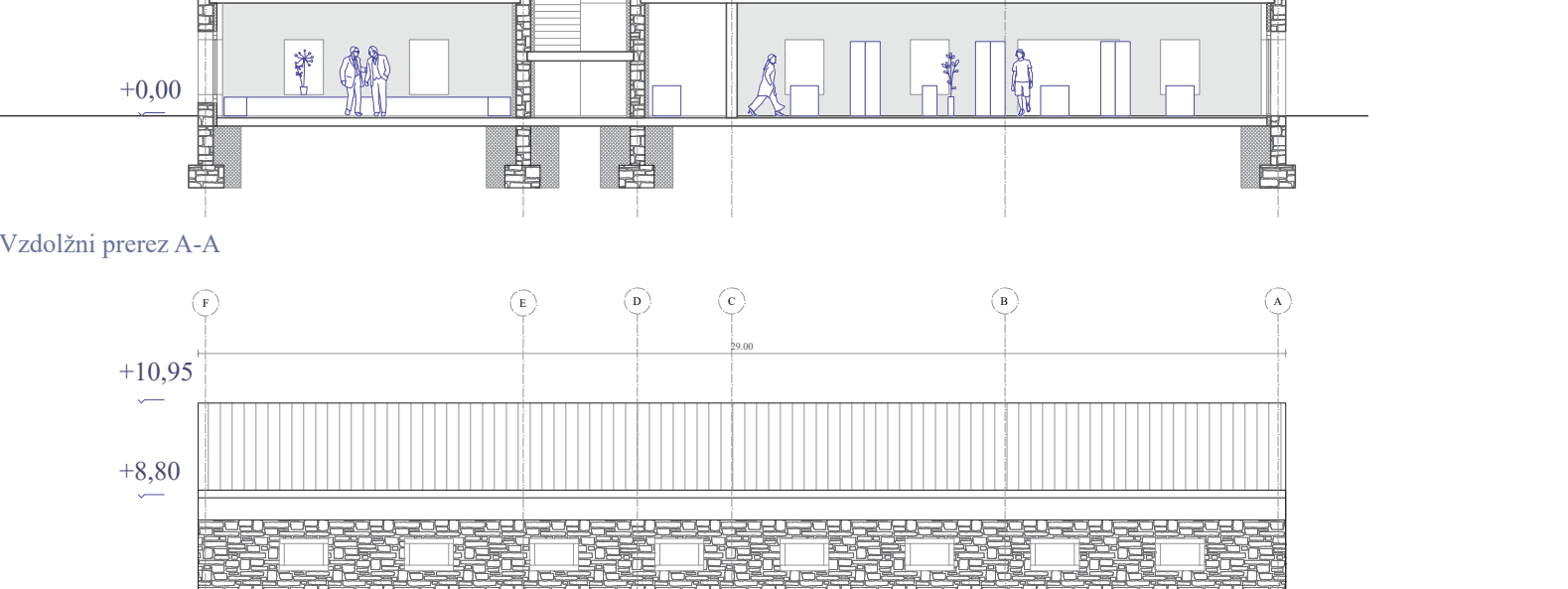
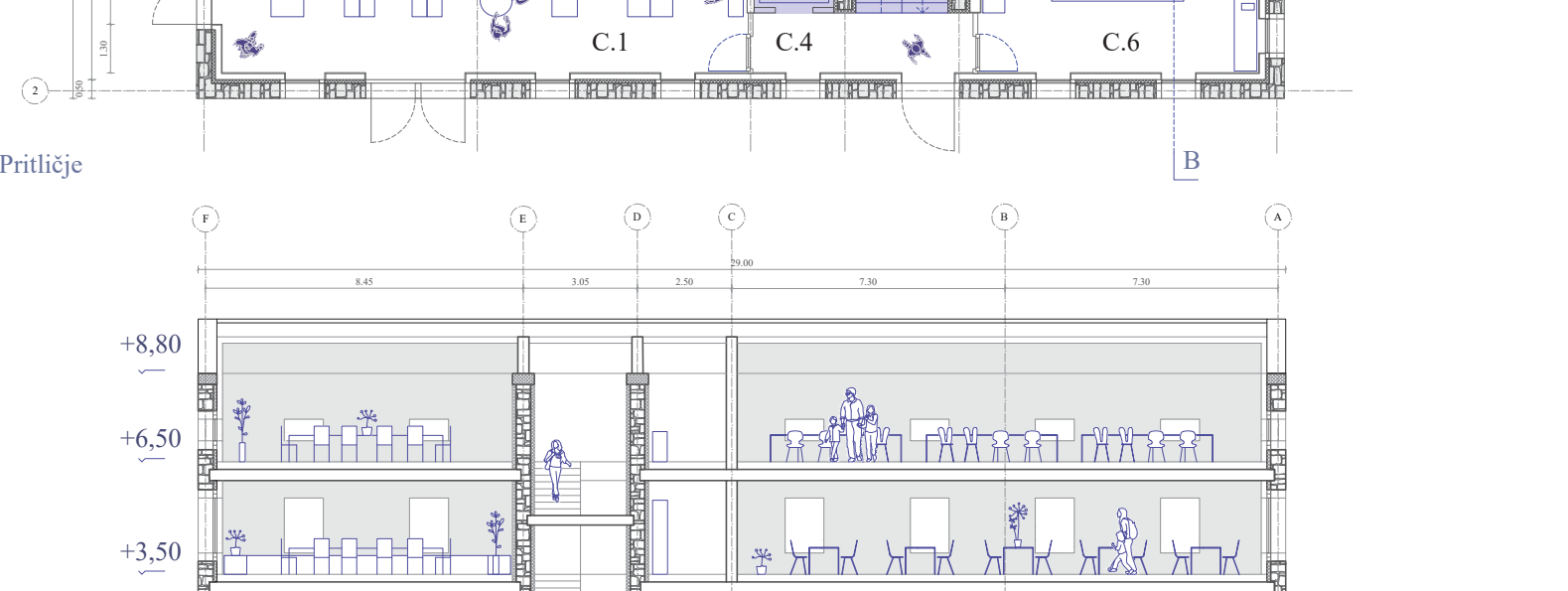
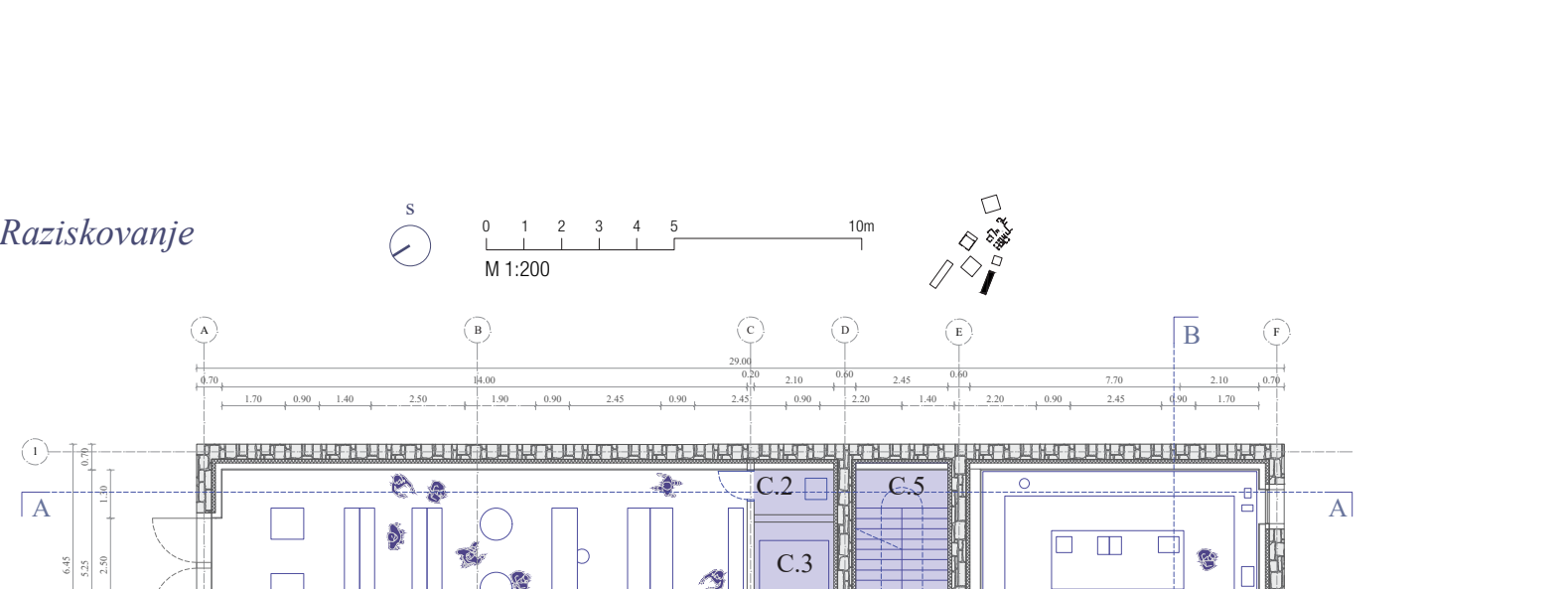
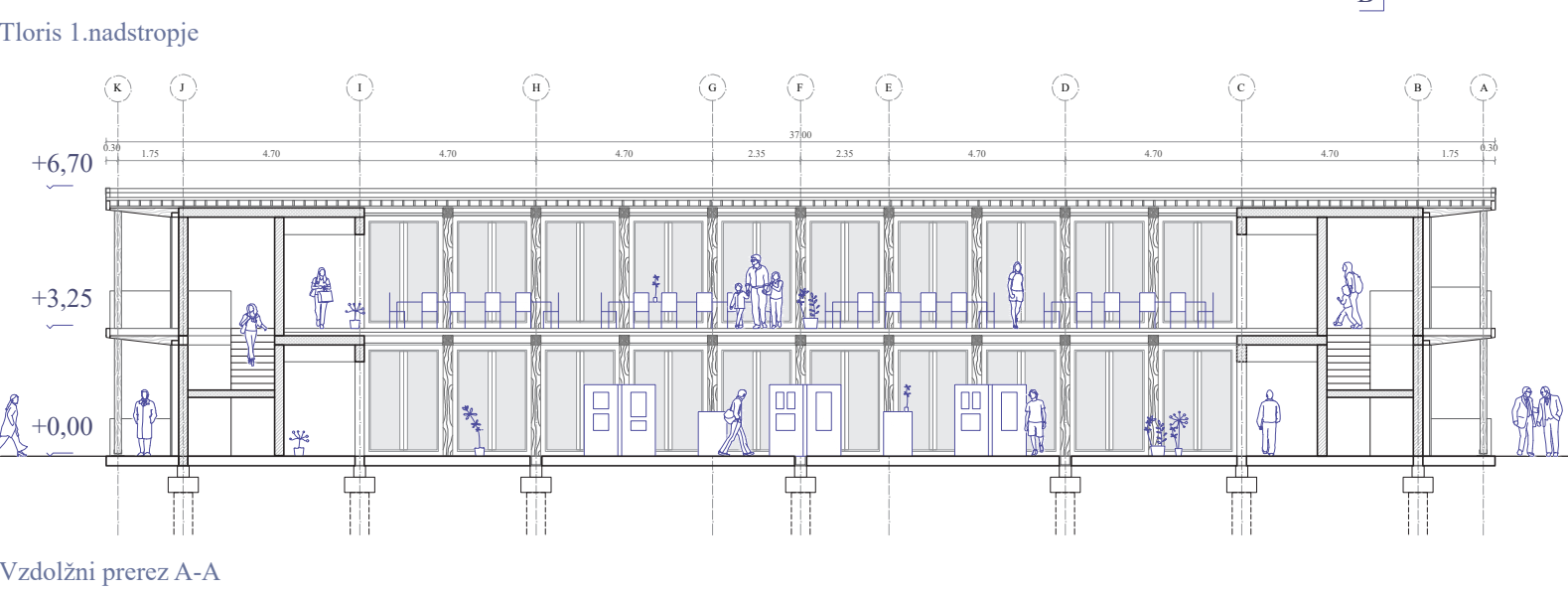
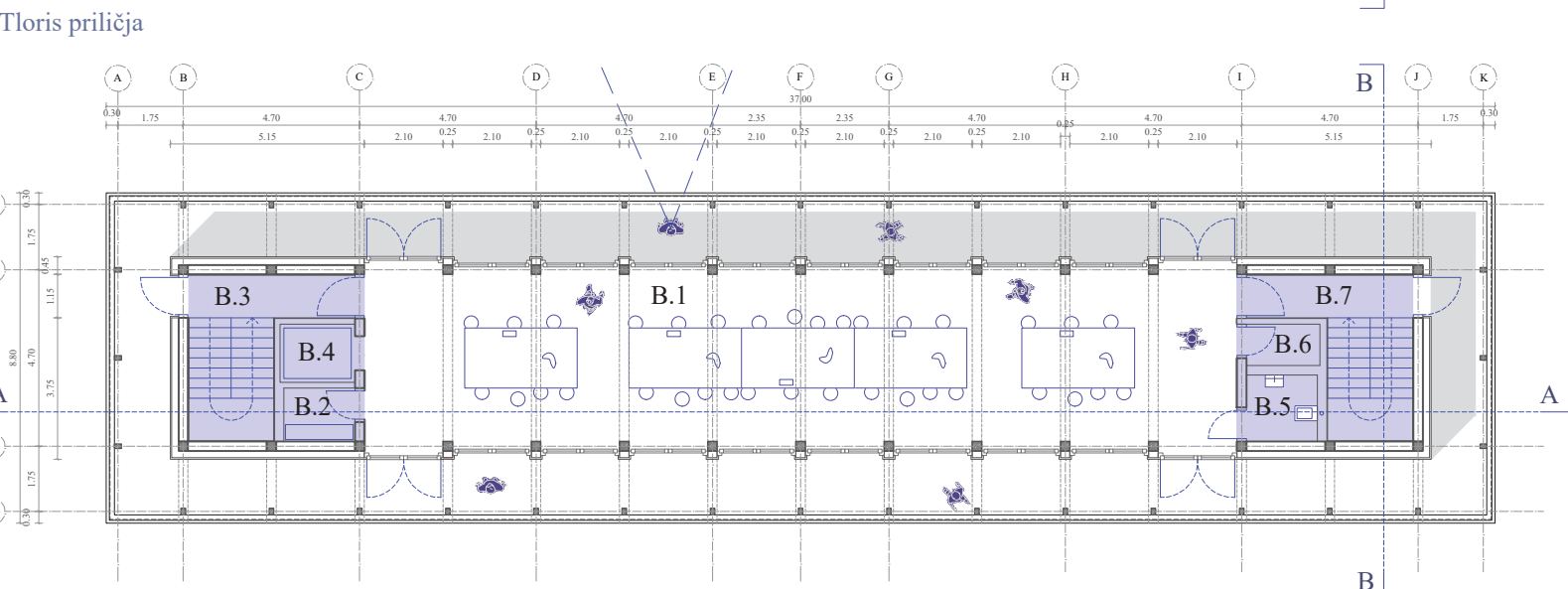
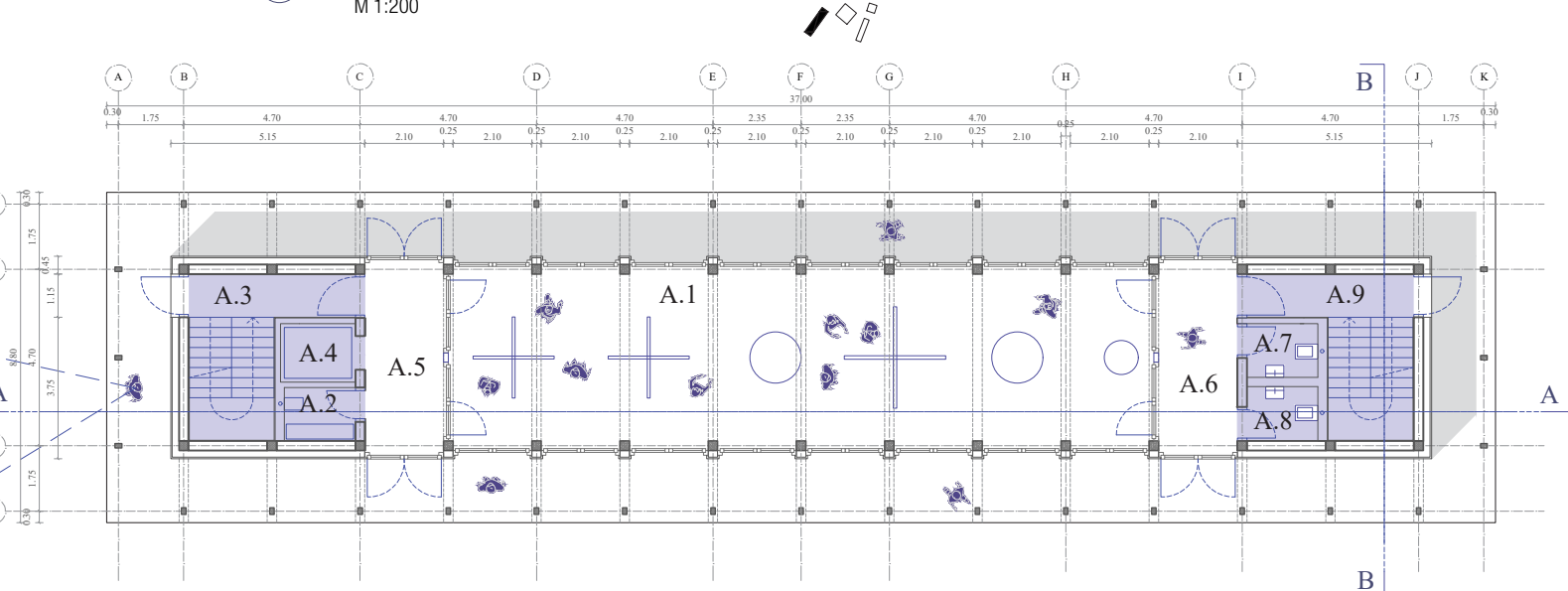
Obstoječe stanje

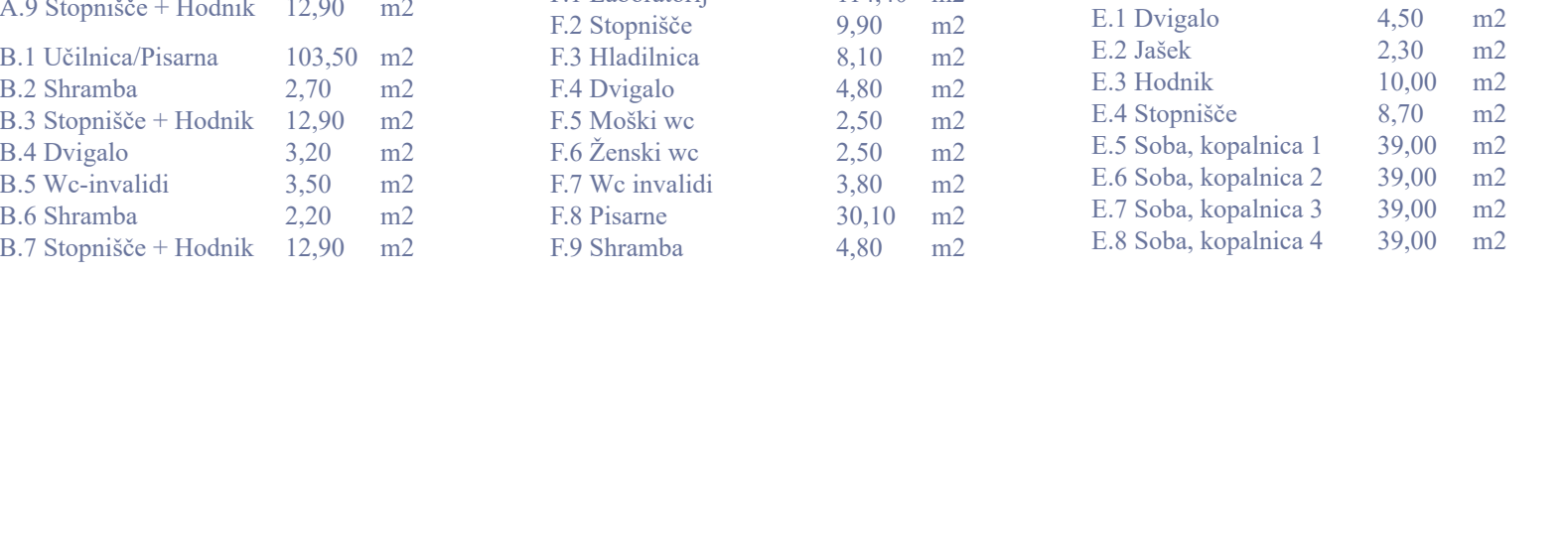
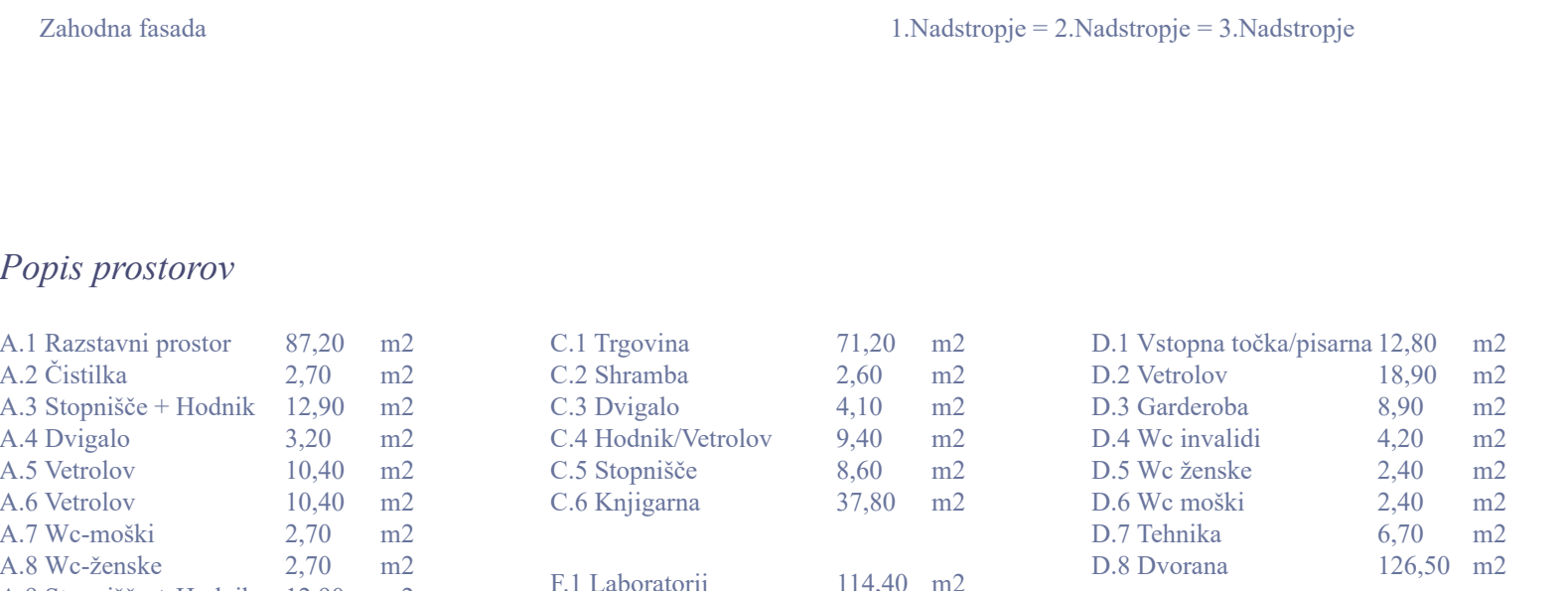
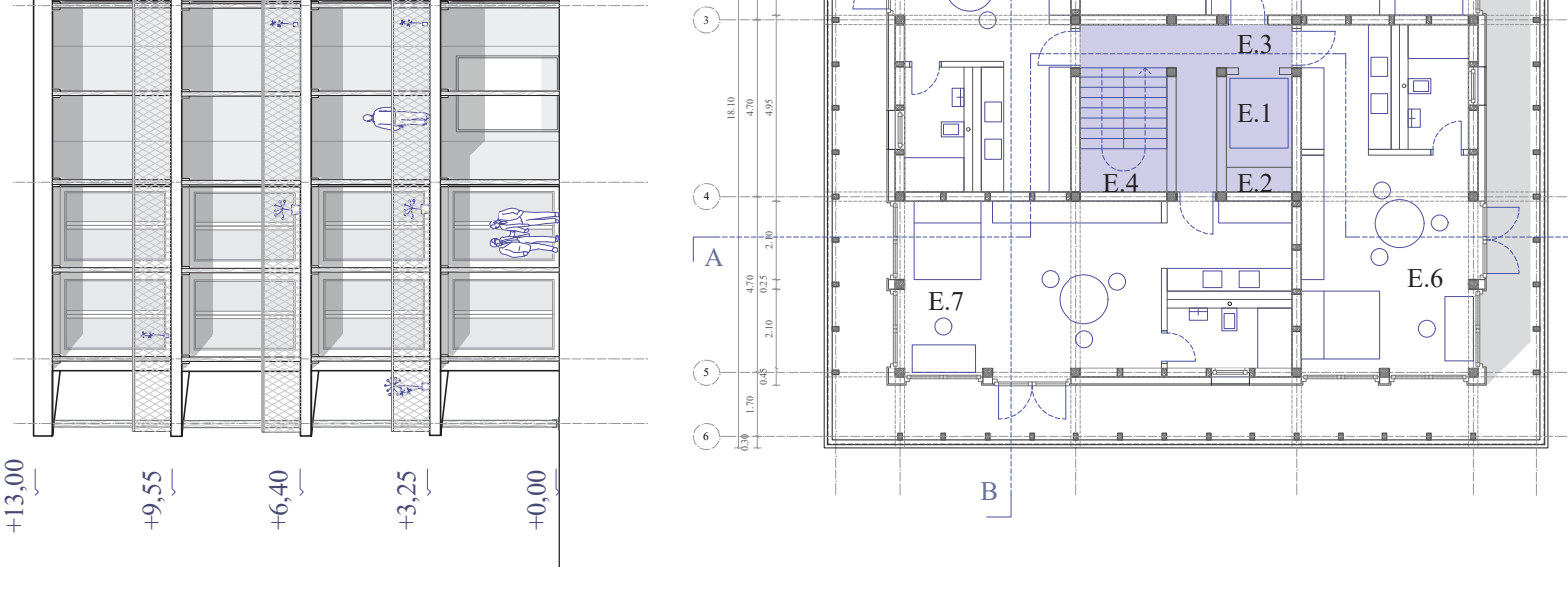
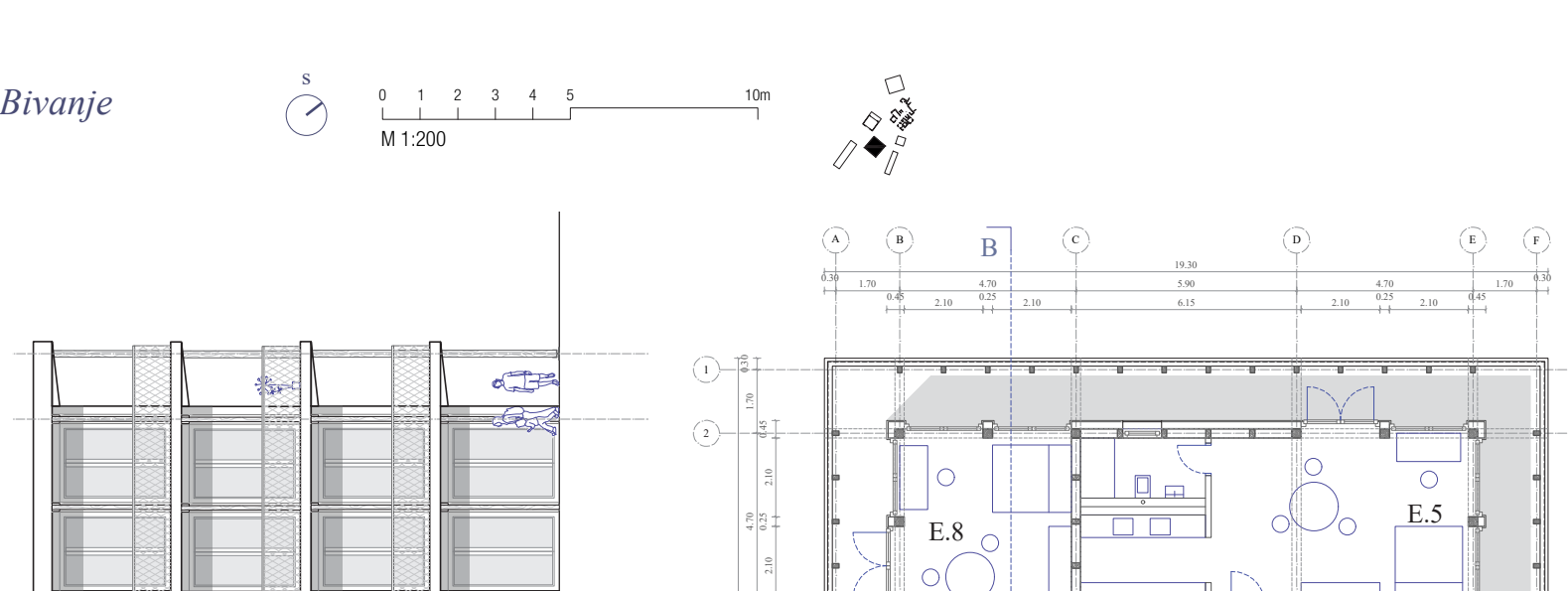
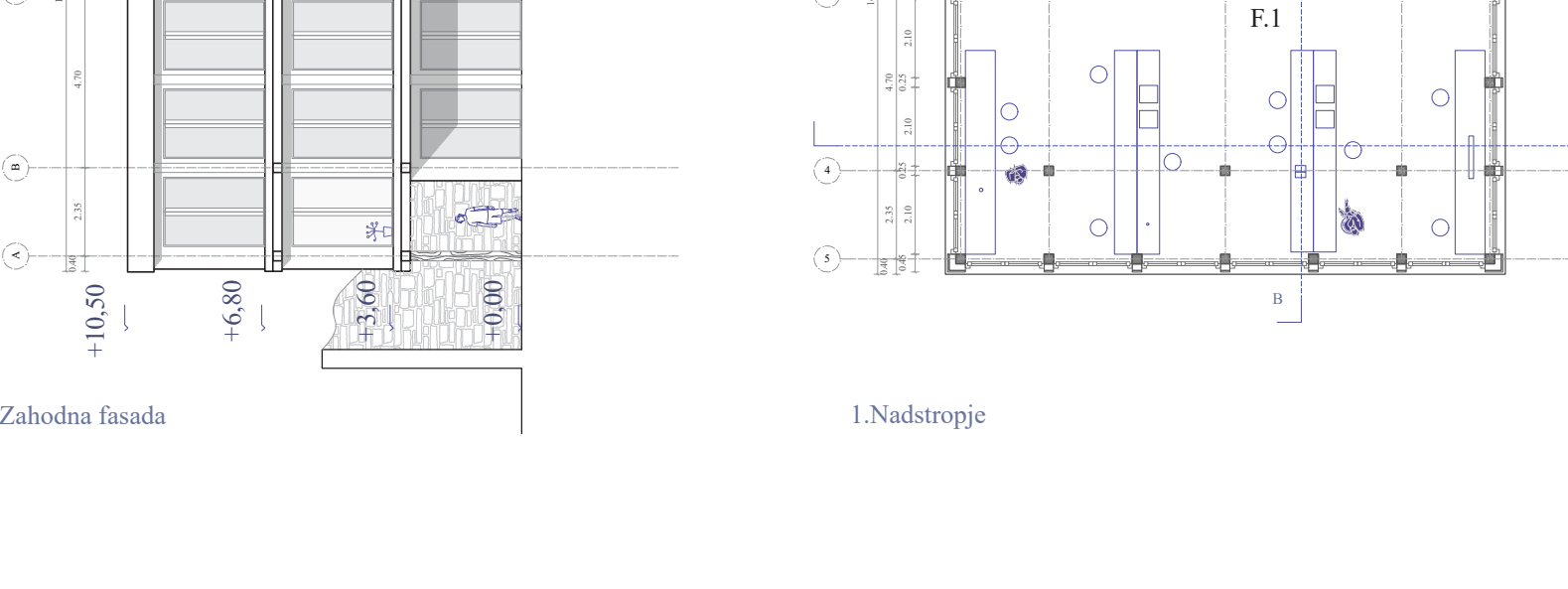
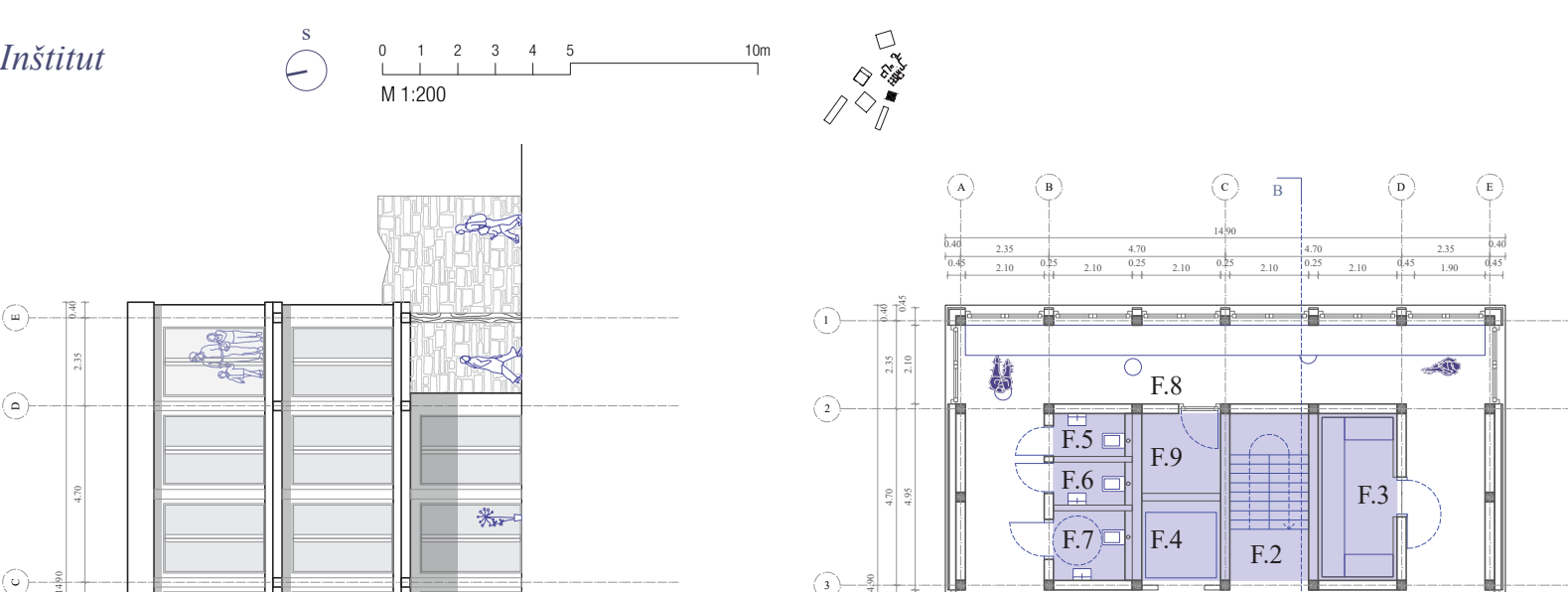
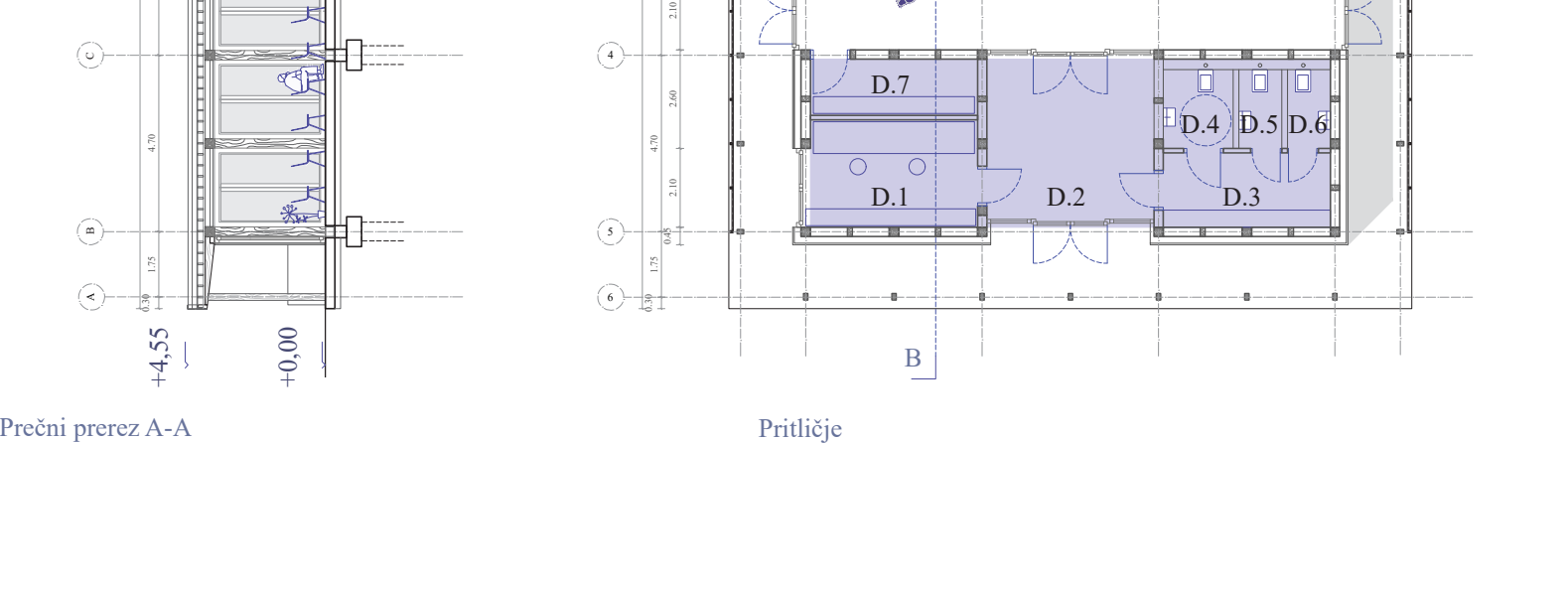
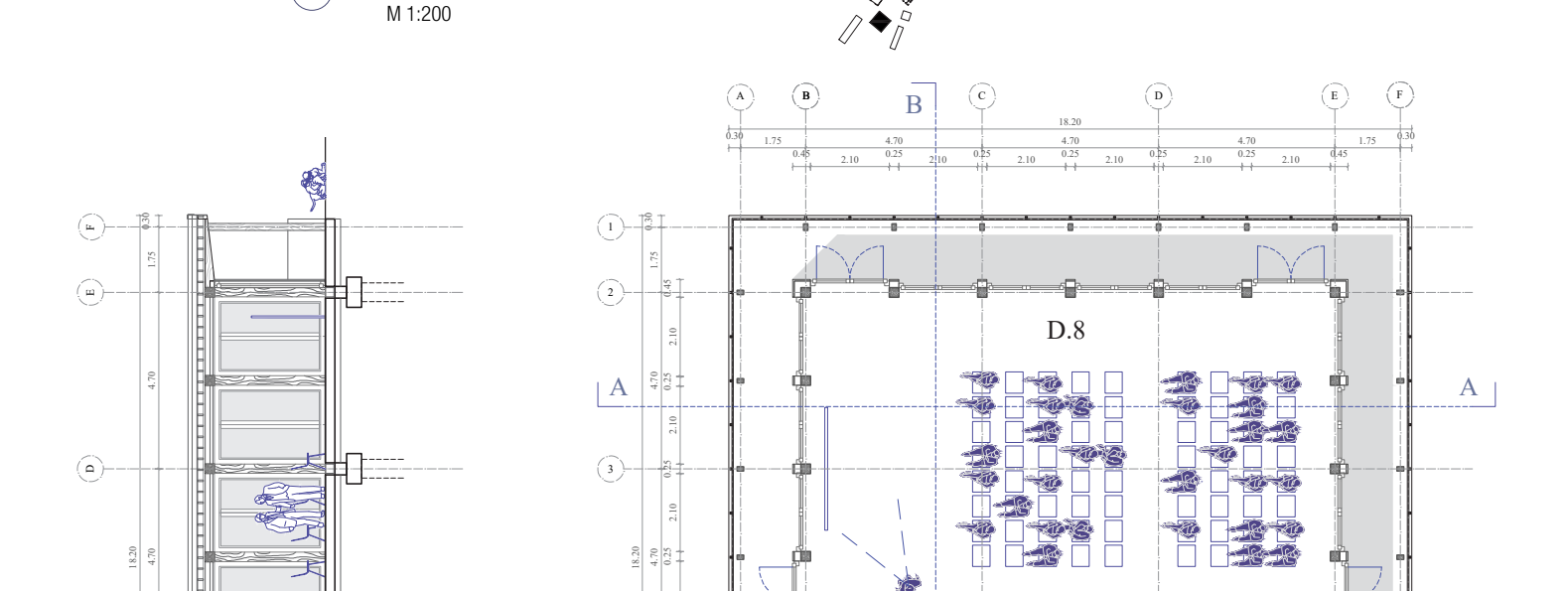
Novo stanje

Učenje

Povezovanje

Pogled iz hotelske sobe na fužinarske dimnike

Pogled v učilnico

Pogled na bivanjski objekt preko ruševin starega mlina

Popis prostorov

A.1 Razstavni prostor	87,20	m2	C.1 Trgovina	71,20	m2	D.1 Vstopna točka/pisarna	12,80	m2
A.2 Čistilna	2,70	m2	C.2 Šramba	2,60	m2	D.2 Vetrolov	18,90	m2
A.3 Stopnišče + Hodnik	12,90	m2	C.3 Dvigalo	4,10	m2	D.3 Garderoba	8,90	m2
A.4 Dvigalo	3,20	m2	C.4 Hodnik/Vetrolov	9,40	m2	D.4 We invalidi	4,20	m2
A.5 Vetrolov	10,40	m2	C.5 Stopnišče	8,60	m2	D.5 We ženske	2,40	m2
A.6 Vetrolov	10,40	m2	C.6 Knjižarna	37,80	m2	D.6 We moški	2,40	m2
A.7 We-moški	2,70	m2				D.7 Tehnika	6,70	m2
A.8 We-ženske	2,70	m2				D.8 Dvorana	126,50	m2
A.9 Stopnišče + Hodnik	12,90	m2						
B.1 Učilnica/Pisarna	103,50	m2	F.1 Laboratorij	114,40	m2	E.1 Dvigalo	4,50	m2
B.2 Šramba	2,70	m2	F.2 Stopnišče	9,90	m2	E.2 Jašek	2,30	m2
B.3 Stopnišče + Hodnik	12,90	m2	F.3 Hladilnica	8,10	m2	E.3 Hodnik	10,00	m2
B.4 Dvigalo	3,20	m2	F.4 Dvigalo	4,80	m2	E.4 Stopnišče	8,70	m2
B.5 We-invalidi	3,50	m2	F.5 Moški we	2,50	m2	E.5 Soba, kopalnica 1	39,00	m2
B.6 Šramba	2,20	m2	F.6 Ženski we	2,50	m2	E.6 Soba, kopalnica 2	39,00	m2
B.7 Stopnišče + Hodnik	12,90	m2	F.7 We invalidi	3,80	m2	E.7 Soba, kopalnica 3	39,00	m2
			F.8 Pisarna	30,10	m2	E.8 Soba, kopalnica 4	39,00	m2
			F.9 Šramba	4,80	m2			